

Ekspedisjon

NORD - POLEN

Med alt fra sykkelturner og surfing til strandliv, spa og sjømat har Nord-Polen en haug av ess i ermet. Bli med på billig og bra badeferie i Østersjøen, fra herlige Hel til sjarmerende Sopot.

Tekst og foto: RUNAR LARSEN

MIL ETTER MIL MED SAND. Silkemyke strender ut mot Østersjøen, blått hav så langt du ser. Nord-Polen er reisemålet som overrasker - og begeistrer. Lei sykkel og utforsk halvøya Hel på to hjul.

▲ BY OG STRAND. Som reisemål er Polen mest kjent for sine storbyer, men landet med kyst mot Østersjøen er så mye mer enn urbane gleder. Kombinasjonen av stilige Sopot og strandperlen Hel er i alle fall god som gull.

den norrøne mytologien er Hel et underjordisk dødsrike, hvor temperaturen er iskald og stemningen utrivelig. Veien dit er godt voktet; ingen levende skal slippe inn, ingen døde skal komme seg ut igjen. Virkeligheten er heldigvis annerledes. Men den utspiller seg også i Hel! En drøss med seilbrett i regnbuens farger flyter sakte over sjøen. Det er flau vind denne dagen, men for nybegynnere med seil og brett er det gode forhold for å bli kjent med vannsporten.

– Jeg hadde ingen anelse om hva jeg gikk til. Du kan si det ble en positiv overraskelse, sier Kuba Tarka som lot seg friste av ryktet om et brukbart surfemiljø.

DET GÅR I BØLGER. Det var ingen underdrivelse. 24-åringen fra Warszawa er nå kite- og surfeinstruktør for Surf People i Chalupy for sjuende sommer på rad. Med sol, strand og sommer i stereo, er livet på Hel-halvøya i Østersjøen alt annet enn halvveis.

– Det gir meg en enorm frihetsfølelse å være ute i vannet, med seil eller brett. Og så har vi alltid alternativer: Der ute er det nesten ikke vind akkurat nå. Men bli med over på motsatt side så skal du få se hva jeg mener, inviterer Kuba.

◀ **HETT I HEL:** 35 kilometer med strandlinje betyr gode forhold for surfing. Men halvøya i Nord-Polen er også et yndet sted for slaraffenliv i strandkanten.

«DETTE ER SURFERNES PARADIS»

Vi trasker noen få hundre meter gjennom skogen, over togskeinnene som går langs hele halvøya, og ut mot den brede stranda i nord hvor sjøen er litt røffere.

– Dette er surfernes paradisi, smiler den polske vannsportentusiast og forsvinner ut i bølgen med brettet under armen.

STRANDLIV I VINDEN. Dersom du flyr til Gdansk i Nord-Polen, vil Hel sin fortrefelighet være åpenbar allerede lenge før landing. Halvøya strekker seg 35 kilometer fra landets nordligste punkt og sørøstover i formen til en hockeykølle. Hel er en tunge av sand, skog, småbebyggelse og enkelte hoteller, og danner en beskyttende barriere foran storbyene Gdynia, Sopot og Gdansk. På det smaleste er det bare 150 meter fra den ene siden til den andre, på det bredeste er det over tre kilometer. Det er uansett aldri langt. Pålandsvind på den ene siden, fralandsvind noen meter unna. Jeg gjør et mentalt notat om å huske å sjekke værmeldingens vindprognoser neste gang det er klart for polsk strandferie; rimelige seilkurs og utleie av utstyr er gull for en nyfrelst vindsurfer.

Surferne får seile sin egen sjø denne gangen. Hel er også fint på bar bakke, og Nord-Polen utforskes naturligvis best med sykkel. Det er ingen krevende ekspedisjon

GÅ IKKE GLIPP AV

1 SURFING Surf People (surfpeople.pl) har kurs i både kiting, wingfoil og seilbrett. Svært gode forhold for nybegynnere, siden det ofte er mild og stabil pålandsvind.

2 SYKKEL Lei sykkel i Wladyslawowo (wypo.pl) og utforsk den 35 kilometer lange halvøya på to hjul. De har alt fra racersyklar til tandem. Avtal eventuelt henting ved enden, i landsbyen Hel.

3 SPA OG VELVÆRE Sopot har en rekke luksushoteller med gode spa- og velværeavdelinger. Hotel Haffner (hotel-haffner.pl), Sofitel Gran Sopot (sofitel.com), Sopot Marriott Resort & Spa (marriott.com) og Radisson Blu (radisson.com) er gode valg for den som vil pleie kropp og sjel.

4 SJØMAT Det er et internasjonalt preg på restaurantene i Sopot, men det er verdt å se mot spisestedene som benytter lokal sjømat. Bulaj (bulaj.pl) serverer kreativ gourmet med havets delikatesser omtrent nede på stranda, i ufornemme omgivelser. White Marlin (whitemarlin.pl) er fancy og elegant, mens Grand Blue inne på Sofitel Grand Sopot er en annen klassiker. Gryfon (restauracja-gryfon.pl) i Jastarna på Hel-halvøya anbefales også. Her får du historiefortelling og god mat.

▲ TREND OG TRADISJON. Ærverdige Sopot har vært et kjent reisemål i over 100 år. Her er det stilige hotell og førsteklasses spa som lokker. Halvya Hel er mer ukjent, men bare en kort ferjetur fra «fastlandet». Flere mil med behagelige stier betyr gode forhold for sykkelturen.

«HER UTE HAR VI 400 ÅR MED UFORSTYRREDE TRADISJONER»

jeg begir meg ut på, særlig siden terrenget er nærmest paddeflatt hele veien fra Wladyslawowo innerst i Puck-bukta til tuppen av Hel. Selv om den norrøne forløperen til Helvete er kuriøst krydder for alle som liker spesielle stedsnavn, er det på engelsk at de virkelige godbitene kommer fram. «Holiday in Hel», «Go to Hel», «When Hel freezes over» (om vinterreiser) er unektelig vittig, men litt av humoren punkteres når du innser at korrekt uttale er «ch-el», med friksjonslyd i starten.

Friksjon er det ellers lite av her ute. Det går tog helt ut til spissen av halvøya helt fra Gdansk, Sopot og Gdynia, og det er fine sykkelstier langs sporet. Styr unna bilveien; der blir det ofte kork. Jeg nøyer meg med med bilskysst til Wladyslawowa, som er inngangsporten til selve halvøya – og et fint sted for å starte sykkelturen.

STERKE TRADISJONER. Veien går over brostein og enkelte partier med grus i landskap uten stigning, så det føles viktigere med et behagelig sete og komfortabel sittestilling enn optimal aerodynamikk. Et klokt valg; dette er ingen krevende Tour de Pologne - det er en baltisk la dolce vita. Langs kysten er det en rekke campingplasser. Et fåtall hotellresorter tilbyr overnatting av beste

sort rett ved stranden. Hotel Dom Zdrojowy Resort i Jastarnia blir min første leirplass på ekspedisjon Nord-Polen. Hotellet er moderne og fint, mens Jastarnia er den mest klassiske fiskerlandsbyen på halvøya og en attraksjon i egen rett. Særlig på grunn av Piotr Lisakowski. 50-åringen seilte jorda rundt som kokk på cruise- og containerskip i mange år. Men et eller annet sted mellom Gdynia og Goa innså han at det gode liv ikke handler om å mett sultne sjømenn på de sju hav.

– For å lage gull av sølv, trenger du bare å røyke brisling, innleder kokken som har invitert med på en kulinarisk og humoristisk reise gjennom Jastarnias mattradisjoner.

Sammen med kona Anna driver han med en blanding av delikatessebutikk og historiefortelling, som ved etterspørsel kulminerer i en aften med fisk i fokus i restaurant Gryfon. Det siver røyk ut av en boks. Piotr åpner herligheten; det føles som å spise fra en skattkiste.

– I byene har alt endret seg, både i form av demografi og trender. Her ute har vi 400 år med uforstyrrede tradisjoner, forkynner kokken.

Han lager sin egen vin av løvetann. Smør med kaviar. Ruller med brisling, fat sildetartar og rykende varm torskelever.

Klassiske retter fra denne kysten, men også ispedd kreativitet: Til dessert får jeg fløteis med biter av tørket fisk (overraskende godt!), fortellinger om piratenes herjinger og lokal identitet – og mer lokal vin.

– Ja, vi henger fast i fastlandet, og det er kort vei til storbyene. Men her ute er det som å være på en øy, beskriver Piotr.

Kona drar parallellen et hakk videre.

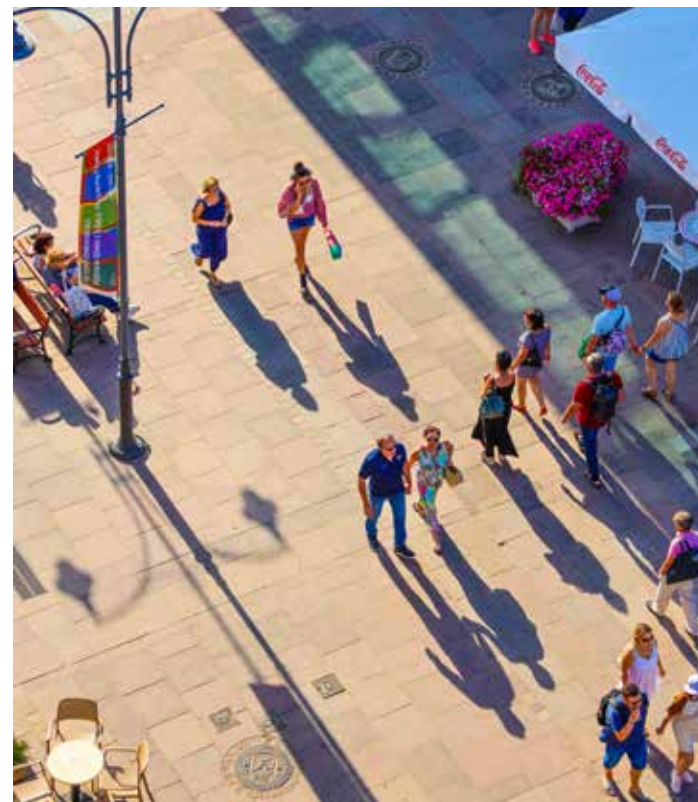
– Hel er veldig eksotisk. På de fineste dagene ser det ut som Maldivene, sier hun ubeskjeden.

– Et vennepar var på ferie i Det indiske hav og sendte noen skrytebilder fra Maldivene. Jeg svarte med et par ferske fotos fra stranda her ute. Fargene på mine bilder var langt mer fristende, flirer Anna.

SUS OG DUS. Det er mørkt da jeg trækker videre til kveldens hvilested og lade-stasjon. Men så fort sola våkner opp igjen er det lett å skjønne hva Anna og Piotr mener med «eksotisk». Et steinkast fra hotellet henger de unge og hippe på trendy strandbarer hvor pastellfargede sofaer og røff design gir fornemmelser til Ibiza heller enn trauste Østersjøen. Stranda strek-

► **GRAND HOTEL.** Lev det gode liv langs «Polens river». Sofitel Grand Hotel er et landemerke i feriebyen ved Østersjøen, og et av mange hotell hvor gjestene kan velte seg i deilige spa og velvære - bare et steinkast fra stranda.

▲ **DET SKJEVE HUS I SOPOT.** Sopot har flere hyggelige gågater med fine utesteder og restauranter. I hovedgaten finner du dessuten en av verdens merkeligste bygninger; Krzywy Domek. Bygningen er til å bli svimmel av, men det underlige huset er bare et kjøpesenter.

«DETTE ER INGEN KREVENDE TOUR DE POLOGNE - DET ER EN BALTISK LA DOLCE VITA»

ker seg milevis i begge retninger. Jastarnia er omtrent midt på halvøya, og ikke en dårlig base for den som helst tilbringer ferienette- ne på samme sted. Jeg trækker videre forbi campingplasser, via «Instagram-husker» ute i vannet, padlebrett og kajaker til utleie, og halvannen mil videre ut til byen Hel. Dette er halvøyas turistsentrum, og en attraksjon på godt og vondt, spekket med restauranter, suvenirbutikker og barer. Her blir det folksomt i høysesong, men om du trives best utenfor trakket er noen av halvøyas heftigste strender en kort spasertur gjennom skogen og mot øst.

SUVERENE SOPOT. Veien slutter, men eventyret fortsetter. Jeg leverer sykkel en på avtalt sted og tar siste etappe over bukta med båt fra havna i Hel. Vel framme i Sopot får reisen en ny dimensjon. Denne delen av landet er kjent som «Polens Riviera», noe som er langt mer enn et flåsete munnehell. Helt siden starten av 1800-tallet har Sopot vært et yndet sted for sommerferie i sus og dus, mens de mest ærverdige bygnin- gene stammer fra regionen «belle epo- que» i mellomkrigstiden. Spahotellene lokker fortsatt med velvære ved kysten, og etter at

Polen var medarrangør av fotball-EM i 2012 fikk også infrastrukturen en boost. Sopot lever fortsatt litt i skyggen av hansabyen og turistfavoritten Gdansk, men som reisemål på varme sommerdager er den i en egen klasse. Restaurantene holder internasjonalt snitt, mens cocktailbarene i strandkanten leverer varene for strandlover på jakt etter en god fest. Jeg kommer i prat med en lokal og godt voksen vennegjeng nede på stranda. – Dette er vel ikke mye dårligere enn Saint-Tropez? sier Adrian Novac – bare halvveis på spøk.

Polen er mer enn billig storbyferie. Det er også deilig strandliv og fasjonable resor- ter, fint for selv den kresne. Sopot setter stan- darden høyt. På lune sommerdager er det et godt alternativ til mer bejublete reisemål i Middelhavet, kjent for lignende attraksjoner. At Polen har et vesentlig lavere prisnivå blir som en bonus å regne.

– For å si det sånn: Vi har ingenting å skjemmes av, sier den solbrune mannen i strandstolen.

Pleie av kropp og sjel ved veis ende. Ekspedisjonen er over. Nord-Polen har levert på høyeste nivå.

Denne regionen er hel ved. ■

Reisefakta **POLEN**

KOMME HIT

Fly til Gdansk fra de fleste store flyplasser i Norge med Norwegian, Ryanair og Wizzair. Flytid fra Oslo er ca 1,5 timer. Taxi fra flyplassen i Gdansk til Sopot koster 100-150 kroner (25 min).

KOMME RUNDT

Lei sykkel i Wladyslawowo (*wypo.pl*) fra kr 150 per døgn og utforsk Hel på to hjul. De har alt fra racersykler til tandem. Avtal eventuelt henting i Hel (ytterst på halvøya). Det går også tog fra både Gdansk Sopot og Gdynia ut til Hel. Fra Hel går det passasjerbåter til de tre byene flere ganger om dagen om sommeren.

HER BOR DU

Hotel Dom Zdrojowy Resort (*hoteldomzdrojowy.pl*) og Hotel Bryza (*bryza.pl*) er elegante alternativer ute på halvøya Hel. Priser fra kr 1000 per natt, med svært god standard. I Sopot er Hotel Haffner (*hotelhaffner.pl*), Sofitel Gran Sopot (*sofitel.com*), Sopot Marriott Resort & Spa (*marriott.com*) og Radisson Blu (*radisson.com*) gode valg for den som søker luksus og spa. Priser fra kr 700 per natt i dobbeltrom, inkludert frokost.

LES MER

poland.travel